

BALUWA YA PAOLO KWA WAFILIPHI ULONGOZI

Paolo awandikaga ibaluwa kwa wantu wamzumile Kulisito uko Filipi mwe chipindi cha 61AD kuno akatenda mwe chifungo (1:13), vyadahika uko Lumi. Baluwa yawandikagwa kwa bunga dya wantu wamzumile Kulisito ko mzi wa Filipi. Chadaha kuhina vijeche vikulanga Filipi kulaila mwe chitabu che ntendwa. Filipi nandile ni mzi mkulu wo mkowa wa Makedoniya. Naho ni bunga dya nkongo dya wantu wamzumile Kulisito dikigwe Makedoniya. Paolo na sila wakonga bunga dya wantu wamzumile Kulisito hamwenga kuno wakatenda mwe chifungo cha chilo. (Ntend 16).

Paolo nana misuhi ilozize umo akawandika ibaluwa. Kajesesa luhenyo lwa kutogola bunga dya wantu wamzumile Kulisito kwa jeleko wegale umo akeva ayo nendile emwe chifungo (4:1-19). Naho kawadamanya wose kuno emwe chifungo na kumlagiza Timoseo na Epadotazi mwe bunga dya wantu wamzumile Kulisito (2:19-30) chani awagoneke wose na kuwatunya vilongozi.

Vimndani

Paolo akonga ibaluwa yakwe kwa kudilamsa bunga dya wantu wamzumile Kulisito uko Filipi (1:1-2).

Ukajika awagambila mbuli ikulanga viya eli (1:3-2:30).

Ukajika awenka malagiso masiku yakulanga viya Mkulisito akungigwa ekale (3:1-4:9). Paolo akomeleza kwa kuhoge bunga dya wantu wamzumile Kulisito wa Filipi kwa jeleko na kwawigala ndamsa (4:10-23).

¹ Miye Paolo hamwenga na mlukolo ywetu Timoseo, suwe wandima wa Kulisito Yesu, chawawandikilani nyuwe wantu wa Chohile uko Filipi wadya mlungane na Kulisito Yesu, hamwenga na vilongozi na wambizi wa bunga dya wamzumile Kulisito. ² Chawaungilani mbazi na utondowazi vikulaila kwa Chohile Tati yetu na kwa Zumbe dyetu Yesu Kulisito.

Malombezo ya Paulo kwa Wafilipi

³ Namhongeza Chohile ywangu chila hawakumbukani, ⁴ na nkanana zose hawalombezezani nyuwe nyose, nalombeza kwa chinyemi, ⁵ kwaviya mnambize mwe ndima ya kulonga mbuli yedi kukongela nkongo kubula haluse. ⁶ Simanya kugamba Chohile akongile ndima ino yedi mndani mwe myoyo yenyu, najendeleze aibuze ko uhelo mwe dizuwa akuwiya Kulisito Yesu. ⁷ Naungwa nifanyanye yano, mwa nyuwe nyose, kwaviya nawafanyanya mo moyo wangu mazuwa yose. Mwo kufungwa kwangu naho hatenda silekeilwa, nyuwe nyose mwehanga hamwenga na miye mwe wedi wa Chohile mwe ndima ya kuigombela mbuli yedi ya Kulisito na kuilavyanya. ⁸ Kwaviya Chohile ni mukuzi

ywangu mweviya huwawonelani ungi nyuwe nyose mo moyo wakwe Kulisito Yesu.

⁹ Lombezo dyangu kwa Chohile nikugamba, ungi wenyu wongezekele mwe umanyi wa chindedi na kwivisa, ¹⁰ chani mdahe kumanya mbuli zitendese ntana. Aho namtende watana hamwine lema dyodyose mwe dizuwa akwizila Kulisito. ¹¹ Wikazi wenyu naumemezwe ntendwa za wikazi ukumwelela Chohile, ziya Yesu Kulisito mwenye akuwenkani, kwa chausa cha ukulu na ntogozi za Chohile.

Wikazi wa kumsankanila Kulisito

¹² Walukolo weyangu, naunga mmanye kugamba mbuli zinibwile zinambiza vitendese kulonga mbuli yedi ya Kulisito. ¹³ Kulawana nayo, wamizi wose wa nyumba nkulu ya zumbe hamwenga na watuhu wose wamanya kugamba ni mwe chifungo kwaviya namsankanila Kulisito. ¹⁴ Kwachausa che chifungo changu walukolo walozize wamzumila Zumbe, na kuhikiliza vitendese mo kulonga ulosi wa Chohile hewene nkama.

¹⁵ Ni chindedi kugamba, walozize mgati mwawo walonga mbuli ya Kulisito kwa finju na nkumbizi, mna awatuhu walonga mbuli za Kulisito kwa kunga kwambiza watuhu. ¹⁶ Wano wakumlonga vyedi wamlonga Kulisito kwa kunga, kwaviya wavimanya kugamba Chohile kaninka ndima ya kugombela mbuli yedi. ¹⁷ Mna wadya watuhu walonga mbuli za Kulisito kwa finju naho siyo kwa moyo uchumile, wakafanyanya kugamba nawanongezeze masulumizo mwe chifungo changu.

¹⁸ Havinani! Hegu kunga kwawo kwiha hegu ni kwedi mbuli za Kulisito zalongwa kwa sila zilozize, mweivyo nelelwa. Naho nanijendeleze kwelelwa. ¹⁹ Kwaviya simanya kugamba kwa malombezo yenyu na kwa wambizi wa Muye Ukukile wa Yesu Kulisito nanihonywe. ²⁰ Saviya nabesaga hatenda na msuhi utendese kugamba saningile soni hata hadodo. Mna kukongela haluse na mazuwa yose, nanimtogole Kulisito sina woga wowose mwe wikazi wo mwili wangu, ni mjima hegu sibanika. ²¹ Kwangu, ujima ni kumsankanila Kulisito, naho habanika najenyeza. ²² Mna hegu kwa ujima wo mwili nanidahe kujendeleza kudamanya ndima iku-jenyezesa simanyize nisagule dihi! ²³ Naungwa ni mbuli mbili. Najelejeza nite hekale hamwenga na Kulisito, kwaviya nicho chintu chitana chitendese. ²⁴ Mna ni chintu chitana kwenyu uneva na nijendeleze kutenda na ujima wo mwili. ²⁵ Nina chindedi cha ino, simanya kugamba na nijendeleze kwikala hamwenga na nyuwe wose, chani mjendeleze chinyemi chenyu mo uzumizi. ²⁶ Ivyo umo hauya naho kwenyu, namweduvye vitendese mweviya Kulisito Yesu anidamanyize. ²⁷ Lujendo lwenyu lwaungwa lutimilane na vikulonga Mbuli Yedi ya Kulisito, chani uneva hadaha kwiza kwenyu hegu sinadahile, vinaleke naho kugamba mwachimala vitogile mkatenda wamwenga, na kugamba mwagomba nkondo hamwenga mo muye umwe moyo umwenga wo uzumizi wa Mbuli Yedi ya Kulisito. ²⁸ Msekuwogoha wahiganyi wenyu, chino nachitende ni chilajiso kwawo walavyanye kugamba

waga mna kwenyu ni kugamba mwambulwa ni Chohile mwenye. ²⁹ Kwaviya nyuwe Chohile kawenkani chise cha kumsankanila Kulisito naho sukodu kumzumila mna naho kwa kusulumizwa kwachausa chakwe. ³⁰ Haluse chambizana na miye mwe kugomba nkondo. Nkondo ino nidya muwone hagomba hadya nkongo naho nichei kugomba saviya mkwiva.

2

Uryanyahalo na Ukulu wa Kulisito

¹ Ujima wenyu mwa Kulisito wawatogezani naho kunga kwakwe Kulisito kwawahozani. Mna ndala hamwenga na Muye Ukukile naho mna moyo wedi naho wa mbazi kwa chila yumwenga. ² Elo, dumizani kubweda kwangu mkatenda na fanyanyi za chalumwe kunga kuli-gane na umwenga. ³ Msekudamanya chochose kwa finju hegu kwa kwefenya vya bule Mna chila mntu amtunye mnyawe amwone mtuhu kugamba ni mtana kwejinka mwenye. ⁴ Chila mntu asekusinya mbuli zakwe mwenye du mna asinye mbuli za watuhu. ⁵ Mtende na fanyanyi idya yendaga mwa Kulisito Yesu

⁶ Uyo, kukongela chikale endaga kekala saviya Chohile

Mna hafanyanye kugamba kuligana na Chohile ni chintu cha kutozesa

⁷ Kadula vyose niyo eliganya na mtumwa keliganya na mtumwa, niyo elekwa mntu.

⁸ Kanyanyahala na kwiva kubula kubanika, hata kubanika kwakwe mo msalaba.

⁹ Ivyo Chohile kamkwezesha kulanga, niyo amwinka zina dikujinka mazina yose.

¹⁰ Chani kwa ntunyo ya zina dya Yesu, vyumbe vyose kwembingu na mwe isi na kuzimu,

vifike madi kulongozi kwakwe,

¹¹ na chila mlomo na uzumile kugamba Yesu Kulisito ni Zumbe, kwa ukulu wa Chohile Tate.

Kung'ala saviya ulangazi mwe isi

¹² Weyangu hunga, hadya nendaga na nyuwe na mniva mazuwa yose, kubula haluse hatenda hale na nyuwe mkaniva. Jendelezani kudamanywa kwa kogoha na kuzingiza ya kulagisa kugamba mwambulwa. ¹³ Kwaviya Chohile nuyo akudamanywa ndima mazuwa yose mwenye, na kuwenkani udahi wa kunga na kuchintiza mzungu wakwe mwenye.

¹⁴ Damanyani chila chintu hehena kufuzuma naho msekuhigana. ¹⁵ Chani mtende wantu wedi, hewena katitu, saviya wana wa Chohile wachumile wakwikala mwe wantu wavu naho wagile we isi ino. Mwaungwa mlangaze mgati mwa wantu wano saviya ntondo zikulangaza mo ulanga, ¹⁶ mkatozesa mbuli ikwigala ujima. Nitende na cha kweduvila mwe dizuwa dya kuwiya Kulisito, kugamba naitende ni chilagiso cha kubunkula kugamba kuhikiliza kwangu nendimangu havyagile bule.

¹⁷ Hata hajidwa ujima wangu utende majeleko hamwenga na uzumizi wenyu ukutenda ntambiko kulongozi kwa Chohile, nabweda kwehanga

hamwenga na nyuwe nyose. ¹⁸ Iviya nanywi bwedani na kwehanga hamwenga na miye mo kubweda kwenyu.

Timoseo na Epafolodito

¹⁹ Mo kulungana na Zombe Yesu nina msuhi kugamba nanidahe kumsigila Timoseo kwenyu chani nijelwe moyo ni mbuli hunga ninkwe kulaila kwenyu. ²⁰ Nuyo du fanyanyi zakwe zikuligana nezangu, akunga asankanile mbuli zenyu chindeddedi. ²¹ Watuhu wose wasankanila mbuli zawo wenye waleka kusankanila mbuli za Yesu Kulisito. ²² Nyuwe wenye mmanya viya Timoseo elajise kugamba awagila, uyo na miye, enga mwana na ise, chidamanya ndima ya Mbuli Yedi ya Kulisito hamwenga. ²³ Ivyo nina msuhi wa kusunguza kumsigila kwenyu aho nanimanye mbuli nazi nijendele. ²⁴ Naho, nina msuhi mwa Zombe akaunga nanisunguze kwiza kwenyu.

²⁵ Sifanyanya ni vyedi nimsigile mlukolo ywetu Epafolodito, Uyo ni mndima mnyangu mwe ndima na mwe kuigombela Mbuli yedi ya Kulisito ni mntu ywenyu anambize mwe yadya nahaunga. ²⁶ Ana nkwina zilozize za kuwawonani nyose, naho ana chinyulu kwaviya namwiva kugamba nimnyonje. ²⁷ Nani mnyonje gajagaja, mna Chohile kanifila mbazi, mna hechedu nachi hamwenga na miye chani nisekutenda na usungu utendese. ²⁸ Mna, naunga vino haluse nimsigile kwenyu, chani mnamwona mwelelwe vituhu, ivyo usungu wangu unihunguke. ²⁹ Mhokeleni naho, kwa kubweda kose

saviya walukolo mwa Zumbe. Watunyeni wantu wakwinga sawo. ³⁰ Uyo nehaguhi na kubanika kwa chausa cha ndima ya Kulisito, kahosa ujima wakwe chani anambize wambizi udyu nyuwe hemninkile.

3

Kuzumilwa ni Chohile

¹ Hongezeza, walukolo weyangu elelwani mwekulungana na Zumbe. Sanisokele kuwiya yadya niwawandikile hadya nkongo, ayo nayawaikeni mpeho. ² Wenegeni wadya wakudamanya wihi, awo wantu wekale enga mbwa wakungisa kwejela ngasu. ³ Suwe nawo chijeligwe ngasu chindedi, kwaviya chamlombeza Chohile, kwa sila ya Muye Ukukile wakwe naho chabweda mo kulungana na Kulisito Yesu, hachikuzikiya msuhi mbuli za mo mwili. ⁴ Mna miye, nahadaha kwika msuhi mwe mbuli zikudamanywa mo mwili. Hegu hana mntu akufanyanya kugamba ana luhosa lwa msuhi wa mbuli zikudamanywa mo mwili, miye simjinka. ⁵ Najelagwa ngasu mwe zuwa dya mnane eze nelekwe, miye ni Mwizulaeli, kabila dya Benjamini, Mwebulaniya toti, mwe kutoza sigilizi miye nendaga Mfalisayo, ⁶ naho nahahikiliza kubalanga bunga dya wamzumile Kulisito, mwe kudamanya yedi mwe kutimila sigilizi nendaga sina lema dyodyose. ⁷ Mna ayo yose yendaga yongezeka kwangu, vino haluse siwona kugamba sicho chintu kwa chausa cha Kulisito. ⁸ Naho sayo ayo du nawona chila chintu ni kwaza kwa chausa cha utana utendese

wa mbuli yedi kugamba kummanya Kulisito Yesu Zumbe dyangu. Kwa chausa chakwe sidula chila chintu, siviwona kugamba nisaviya uzavu chani nitende na Kulisito, ⁹ nilunganywe hamwenga vitendese. Miye sikunga naho kuzumilwa ni Chohile kulawana na kutimila sigilizi. Mna haluse nazumilwa ni Chohile mwe viya nimzumile Kulisito kuzumilwa kwangu ni Chohile kwegamila mo wedi. ¹⁰ Icho hunga ni kummanya Kulisito na kuwona nguvu yakwe ya uyuso wakwe, kutenda na ndala mwa masulumizo yakwe naho niligane naye mo kubanika kwakwe. ¹¹ Hatenda na msuhi kugamba miye nami naniuyuswe.

Kunyaguliza kubula ko uhelo we misezigo

¹² Sikunga kulonga kugamba sibula uhelo hegu kugamba sichinta, mna nanyaguliza chani nihude na kuhokela ntunyo kwaviya Yesu kulisito kanihokela kale nitende ywakwe. ¹³ Walukolo weyangu, sikufanyanya sinkigwa kale jeleko idyo, mna najesa mbuli imwenga najala yadya yajinkile nahikiliza kukaula yadya ye kulongozi kwangu. ¹⁴ Elo, nanyaguliza kubula ko uhelo we misezigo, chani nihokele diya idijeleko dyo ujima wa mazuwa yose Chohile anitangile kwembingu kwa sila ya Kulisito Yesu.

¹⁵ Suwe chose chitogile mo kumzumila Kulisito chitende na fanyanyi zimwe. Hegu awamwenga mgati mwenyu wafanyanya vituhu, Chohile nawabunkuileni imbuli iyo. ¹⁶ Vyovyose navitende chijendeleze mwe sila iyo chitimile kubula vino haluse.

¹⁷ Walukolo weyangu timilani mligano wangu. Chiwenkani mligano wedi, ivyo wategelezeni wadya wakwikala na kutimila mligano uwo chiwenkileni. ¹⁸ Siwagambila kale imbuli ino nkanana ziloziye, haluse nawiya naho kwa mesozi, wantu walozize wekala enga wehi wa file ya Kulisito mo msalaba. ¹⁹ Uhelo wawo ni kubalangwa, tama zawo za mwili nuyo mnungu ywawo, ukulu wawo weduvila mbuli zawo za soni, wafanyanya du mbuli za mwe isi. ²⁰ Mna suwe chiwakaya wa kwembingu, chamgoja kwa nkwina nkulu mwambula kulaila kwembingu, Zumbe Yesu Kulisito. ²¹ Uyo na ihitule imili yetu ihwele na kuidamanya iligane saviya ukulu wo mwili wakwe, kwe nguvu idya, mwe iyo adaha kuvika vintu vyose hasi mo uzumbe wakwe.

4

Mbuli za kujela moyo

¹ Ivyo, walukolo weyangu hunga, nina nkwina zitendese kuwawonani naho, nyuwe mwi chinyemi changu na chilemba cho uhuda wangu nanihokele nefenyeza nyuwe. Nyuwe hungisa naweilani mchimale mtogile mo kwehanga kwenyu na Zumbe.

² Naweilani nyuwe Euodiya na Sintike mwikale mwe wivano mwa Zumbe. ³ Wenawe mindima mnyangu mchindedi, nakunga wambize wavyele awo, kwaviya wahikiliza kudamanya ndima ya kulonga mbuli yedi ya Kulisito hamwenga na miye na Chilementi na

wandima weyangu watuhu wose, awo mazina yawo yawandikwa mwe chitabu cho ujima.

⁴ Elelwani mazuwa yose mo kulungana kwenyu na Zumbe. Naho nalonga kaidi, elelwani!

⁵ Kuhola kwenyu kumanywe ni wantu wose, Zumbe ehaguhi na kwiza. ⁶ Msekwehelwa mwe mbuli yoyose, mna mwe chila chintu kwa kuvika na kumlombeza Chohile mweziya mkunga, kwa kuhongeza. ⁷ Ivyo, utondowazi wa Chohile ukujinka umanyi wose wa wantu naudime myoyo na umanyi wenyu mo kulungana na Kulisito Yesu.

⁸ Hakomeleza, walukolo weyangu, ikani fanyanyi zenyu zedi mwe mbuli zose za chindedi naho ya kutunya naho ikuzumilwa ni Chohile na mbuli zose zikuwagila ntogozi na udahi wakusagula yedi. ⁹ Damanyani yadya mhinile na kuhokela kulaila kwangu mbuli mwivile na kuziwona kwangu zidamanyeni. Chohile akuwenka wantu utondowazi natende hamwenga na nyuwe.

Kuhongela kwa chausa cha ntunyo

¹⁰ Naseleleswa mo kulungana na Zumbe, kwaviya haluse ko uhelo mchimpula naho fanyanyi zenyu kwachausa changu, saviya namkanifanyanya. Sikunga kugamba namnija, mna hampatile luhenyo lwa kulagisa imbuli iyo. ¹¹ Sikulonga vino kwaviya siswesa chintu kwaviya sihina kwelelwa mwe vintu viya mnavyo. ¹² Simanya kwikala mwe kuswesa naho simanya kwikala mwe ugoli.

Sezweza kwelelwa mwe mbuli zose, mwe kulozola hegu mwe gumbo, hegu mwe ugoli hegu mwe kuswesa. ¹³ Nadaha mbuli zose mwa Kulisito akunjela nguvu.

¹⁴ Mna namdamanya vyedi, mnambiza mwe nkunto zangu. ¹⁵ Nyuwe Wafilipi mmanya wenye kugamba mwe nkongo mo kuilonga mbuli yedi, umo halaila Makedoniya, nendile hahana bunga dya wamzumile Kulisito tuhu dyambizane na miye mwe mbuli ino ya kulavya na kuhokela mna ni nyuwe du. ¹⁶ Umo nahaunga wambizi wa viya hunga kudya Sesa-lonike mnigaila, naho nkanana ziloze. ¹⁷ Siyo kugamba naunga du kuhokela jeleko, icho hunga ni chongezekelo chongezwe mwe yadya mdamanye kale. ¹⁸ Ivyo, sihokela kale vintu vyose mninkile, naho vijinka ivyo nahaunga. Mna chila chintu, kwaviya Epafolodito kanigaila kale jeleko dyenyu, jeleko dino ni ntambiko ina mhempe, ntambiko ya kuzumilwa ni Chohile naho ikumwagila naho enga ntambiko ya kokwa mo moto. ¹⁹ Ivyo, Chohile ywangu, kwa ugoli wakwe mkulu kujinkila sila ya Kulisito Yesu, nawenkeni yadya yose mkunga kuligana na ulozo na ukuka wo ugoli wakwe. ²⁰ Ukulu una Chohile tati ywetu mazuwa yose! Taile.

Ndamsa za nkomelezo

²¹ Walamseni wantu wa Chohile wose wakumzumila Kulisito Yesu. Walukolo we hamwenga na miye wawalamsani. ²² Wantu wa Chohile wose vitendese wadya wakwikala kwe nyumba ya seuta ywa Lumi, wawalamsani.

²³ Zumbe Yesu Kulisito awenkeni nyuwe wedi wakwe.

**Lagano hya
The New Testament in the Zigua language of
Tanzania**

copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Zigua

Contributor: The Word For The World

Zigua & The New Testament in Zigua

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3de16edb-af58-5e1e-a052-fe27295c9b15